

WYDANIE #2

Edukacja włączająca.

Najważniejsze informacje o edukacji włączającej, ocenie funkcjonowania, wsparciu uczniów oraz zmianach, które szkoły i poradnie powinny mieć na radarze.

1-23 września 2026

Pierwszy miesiąc ze zmianami w praktyce.

Od 1 września obowiązują nowe przepisy dotyczące oceny funkcjonowania ucznia i orzekania w poradniach. Równolegle startuje ogólnopolska kampania o neuroróżnorodności w szkole, IBE publikuje wyniki PISA 2025 z dobrymi wynikami Polski, a ORE rozpoczyna szkolenia liderów SCWEW V edycji. Debata o reformie edukacji nabiera tempa — Polskie Forum Rodziców publikuje krytyczne analizy programu „Przyjazna szkoła” i Reformy26.

Jak czytać to wydanie? Sekcja „We wrześniu” zawiera publikacje i wydarzenia z okresu 1-23 września 2026. „Radar” zbiera przepisy, które właśnie zaczęły obowiązywać i mają bezpośrednie znaczenie wdrożeniowe.

TEMAT WYDANIA

NIEPELNOSPRAWNI.PL • 14 WRZEŚNIA

„Szkoła przyjazna dla neuroróżnorodności. Szkoła przyjazna dla każdego człowieka”

Ruszyła ogólnopolska kampania społeczna prowadzona przez Klub Świadomej Młodzieży Fundacji Autism Team. Młodzi autystyczni samorzecznicy — m.in. Jan Gawroński — stawiają pytanie: „Czy ktoś Cię o to w szkole zapytał?”. Kampania obejmuje scenariusze lekcji dla klas 8+, filmy, zestawy sensoryczne S-BOX oraz materiały o bezpieczeństwie psychicznym i uczeniu społeczno-emocjonalnym w klasie.

Dlaczego to ważne? Kampania przenosi rozmowę o edukacji włączającej z poziomu przepisów na poziom doświadczenia ucznia. Pokazuje inkluzję jako dialog z uczniem, nie tylko organizację

Głos uczniów

Kampania ogólnopolska
edycja 2026

systemu wokół niego.

[Kampania na Niepełnosprawni.pl →](#)

WE WRZEŚNIU: CO NOWEGO

IBE PIB • 10 września 2026

BADANIE

PISA 2025: polscy uczniowie w czołówce UE — ale z niskim dobrostanem

Polscy piętnastolatki uzyskali wyniki powyżej średniej OECD i UE we wszystkich trzech dziedzinach: nauki przyrodnicze (495 pkt), matematyka (484) i czytanie (482). Jednocześnie badanie wskazuje na niski poziom zadowolenia z życia i wytrwałości wśród polskich uczniów — Polska zajmuje jedno z ostatnich miejsc w tej kategorii.

Dlaczego to ważne? Dobre wyniki akademickie przy niskim dobrostanie wzmacniają argument za systemowym wsparciem psychologiczno-pedagogicznym i uwzględnianiem funkcjonowania ucznia — nie tylko jego wiedzy — w planowaniu edukacji.

[Wyniki PISA 2025 na IBE PIB →](#)

Niepełnosprawni.pl • 3 września 2026

PRAWA UCZNIA

BRPO: kiedy uczniowi z niepełnosprawnością przysługuje bezpłatny transport do szkoły?

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich przypomina na rozpoczęcie roku szkolnego: gmina ma obowiązek zapewnić bezpłatny transport i opiekę uczniom z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego do najbliższej szkoły. Dotyczy to uczniów z niepełnosprawnością ruchową, intelektualną i niepełnosprawnościami sprzężonymi. RPO podkreśla, że samo miejsce w szkole nie wystarczy — uczeń potrzebuje realnej możliwości bezpiecznego dojazdu.

[Czytaj na Niepełnosprawni.pl →](#)

IBE PIB • szkolenia 23-24 września 2026

SZKOLENIA

IBE rusza ze szkoleniami: ocena funkcjonalna, UDL i ICF

Instytut Badań Edukacyjnych uruchomił cykl szkoleń wdrożeniowych bezpośrednio po starcie roku szkolnego. 23 września — szkolenie z oceny funkcjonalnej; 24 września — projektowanie uniwersalne w edukacji (UDL) oraz wprowadzenie do Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania (ICF). Szkolenia adresowane do nauczycieli, specjalistów szkolnych i pracowników poradni.

[Aktualności i szkolenia IBE PIB →](#)

ORE • wrzesień 2026

SCWEW

I zjazd szkoleniowy liderów SCWEW — V edycja

konkursu grantowego

Ośrodek Rozwoju Edukacji organizuje pierwszy zjazd szkoleniowy dla liderów Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą z V edycji konkursu grantowego. W systemie edukacji działa już 107 SCWEW-ów. Centra pełnią rolę lokalnych ośrodków wspierających szkoły ogólnodostępne we wdrażaniu edukacji włączającej.

[Informacja ORE →](#)

DEBATA PUBLICZNA

Polskie Forum Rodziców • 22 września 2026

NARRACJA

„Edukacja czy inżynieria społeczna?” — krytyka programu „Przyjazna szkoła”

Portal analizuje rządowy program „Przyjazna szkoła” z perspektywy zagrożeń: kwestionuje kontrolę nad organizacjami zewnętrznymi dopuszczonymi do szkół, wskazuje na niejasność terminów „dobrostan” i „wrażliwość kulturowa” oraz zarzuca ograniczanie wpływu rodziców. Artykuł reprezentuje krytyczne stanowisko wobec reform, które obejmują elementy edukacji włączającej.

[Czytaj na Polskim Forum Rodziców →](#)

Polskie Forum Rodziców • 2 września 2026

NARRACJA

„Udaremnimy zamach na szkołę” — Reforma26 w optyce krytyków

Artykuł określa wdrażane od 1 września zmiany programowe jako „DEformę26”. Autorka zarzuca reformie odchodzenie od systematycznego nauczania wiedzy na rzecz „konstruktywizmu” i „kompetencji miękkich”, eliminację kanonu lektur oraz podporządkowanie polskiej edukacji wytycznym OECD i UE. Tekst apeluje do rodziców i nauczycieli o opór wobec reform.

[Czytaj na Polskim Forum Rodziców →](#)

RADAR — PRZEPISY OBOWIĄZUJĄCE OD 1 WRZEŚNIA

PRIORYTET A • OBOWIĄZUJE

Ocena funkcjonowania ucznia: nowe rozporządzenie w praktyce

Od 1 września 2026 r. obowiązuje rozporządzenie z 2 marca 2026 r. (Dz.U. poz. 428) zmieniające zasady wydawania orzeczeń i opinii przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Szkoła jest teraz zobowiązana do przekazania informacji o funkcjonowaniu ucznia przed wydaniem orzeczenia. Ocena obejmuje sfery: poznawczą, emocjonalną, społeczną i motoryczną. W większości przypadków jest dobrowolna, ale obowiązkowa dla uczniów kierowanych do poradni w celu wydania orzeczenia.

[Akt w Dz.U. \(PDF\) →](#) [Wyjaśnienie MEN →](#)

Nowe zasady orzekania o kształceniu specjalnym — rola opinii szkoły

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne działają od września na nowych zasadach: zaświadczenie lekarskie musi pochodzić od specjalisty odpowiedniego do rodzaju niepełnosprawności (nie od lekarza ogólnego), orzeczenie jest przekazywane szkole wyłącznie za zgodą rodziców, a kurator ma 21 dni (zamiast 14) na rozpatrzenie odwołania. Informacja szkoły o funkcjonowaniu ucznia staje się obowiązkowym elementem dokumentacji diagnostycznej.

[Omówienie na Portalu Samorządowym →](#)

KIERUNKI MEN 2026/2027

Ocena funkcjonowania — jeden z 8 głównych kierunków polityki oświatowej

MEN wskazało na rok szkolny 2026/2027 „rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży z wykorzystaniem oceny funkcjonowania w środowisku przedszkolnym i szkolnym” jako jeden z ośmiu priorytetów. W tym samym kierunku podkreślono współpracę z rodzicami i spójność pomocy psychologiczno-pedagogicznej. To oznacza, że kuratorzy będą monitorować wdrożenie oceny funkcjonalnej w ramach nadzoru pedagogicznego.

[Kierunki MEN 2026/2027 →](#)

MONITORING ŹRÓDEŁ PRIORYTETOWYCH

Polskie Forum Rodziców	Znaleziono 4 artykuły we wrześniu; wybrano 2 do sekcji debaty publicznej (krytyka „Przyjaznej szkoły” i Reformy26). Pozostałe 2 nie dotyczyły bezpośrednio edukacji włączającej. Sprawdź źródło →
Portal Samorządowy	Strona główna działu Edukacja zwracała błąd 404 (strona niedostępna). Wykorzystano artykuł o kształceniu specjalnym zidentyfikowany z wyszukiwania. Źródła nie udało się w pełni wiarygodnie sprawdzić — wymagana ręczna weryfikacja. Wykorzystany artykuł →
SOS dla Edukacji	Strona nie zawiera aktualności nowszych niż lipiec 2022. Brak publikacji we wrześniu 2026. Sprawdź źródło →
Niepełnosprawni.pl	Wybrano 2 materiały: kampanię „Szkoła przyjazna dla neuroróżnorodności” (14.09) oraz artykuł BRPO o transporcie uczniów z niepełnosprawnością (3.09). Sprawdź źródło →

DO SPRAWDZENIA WE WRZEŚNIU

- czy szkoła ma procedurę przekazywania informacji o funkcjonowaniu ucznia do poradni
- stan wdrożenia oceny funkcjonalnej w zespołach nauczycielskich
- dostępność materiałów IBE o UDL i ICF dla specjalistów
- organizacja transportu uczniów z orzeczeniem — zgłoszenia do gminy

CO OBSERWUJEMY DALEJ

Ocena funkcjonowania

Edukacja włączająca

Debata publiczna

Pierwsze doświadczenia szkół z nowym rozporządzeniem, materiały szkoleniowe IBE, interpretacje MEN i kuratorów.

Rozwój sieci 107 SCWEW-ów, wyniki kampanii o neuroróżnorodności, praktyki wdrożeniowe w szkołach ogólnodostępnych.

Nasilająca się krytyka Reformy26 i „Przyjaznej szkoły” ze strony środowisk rodzicielskich — narracje o zagrożeniu tożsamości i praw rodziców.

Źródła główne: MEN / gov.pl, Dz.U. (ISAP), IBE PIB, ORE, Niepełnosprawni.pl, Polskie Forum Rodziców oraz materiały szkoleniowe instytucji edukacyjnych. Informacje prawne i systemowe weryfikowane są w źródłach pierwotnych. Narracje i opinie prezentowane są z oznaczeniem autora i stanowiska — nie jako fakt.

Edukacja Włączająca

Przegląd zmian, praktyki i narzędzi.

Wydanie: 1–23 września 2026 • Opracowanie: MEN x SGH